

BAB 9

GRADUAN ORANG ASLI 2009

Sisipan 6

Orang Asli Warga Bangsa Malaysia

Pada zaman penjajahan Inggeris, menerusi *Aboriginal Peoples Ordinance, 1954*, masyarakat Orang Asli dilindungi daripada terdedah kepada perkembangan tamadun dengan alasan untuk menyekat eksploitasi dan mengekalkan cara hidup tradisi mereka. Polisi penjajah Inggeris itu menyebabkan masyarakat Orang Asli kekal dalam kemunduran sosioekonomi dan terpisah dari arus perdana pembangunan negara, malah pada suatu ketika dieksploitasi oleh penganas komunis¹.

Apabila merdeka, terutama selepas tahun 1961, Parlimen Malaysia telah menyemak dan meminda *Akta Orang Asli 1954* dan Kerajaan Persekutuan menggubal polisi bagi mengintegrasikan Orang Asli dengan masyarakat terbanyak supaya mereka dapat menikmati kekayaan negara, hasil pengisian kemerdekaan serta kualiti hidup yang lebih sempurna dan sekali gus bersama-sama menyumbang dalam gerakan pembangunan negara. Tanggungjawab ini dipikul oleh Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah².

Tekad memajukan Orang Asli dan menjadikan mereka sebagai sebahagian daripada bangsa Malaysia yang berdaya saing itu diterjemahkan oleh Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah menerusi Jabatan Hal Ehwal Orang Asli dalam bentuk program pembangunan Orang Asli. Tujuan program tersebut ialah program penempatan tersusun, program pembangunan ekonomi dan program pembangunan sosial³.

Menerusi program penempatan tersusun, kerajaan memastikan prasarana yang dapat meningkatkan kualiti hidup Orang Asli disampaikan kepada mereka termasuk prasarana pendidikan, kesihatan, keselamatan dan kesejahteraan hidup yang lain. Manakala menerusi program pembangunan ekonomi pula kerajaan mengikutsertakan Orang Asli dalam rancangan pembangunan ekonomi negara dalam aspek pembangunan pertanian, perdagangan, perusahaan kecil dan sederhana, dan pelancongan desa.

Program pembangunan sosial menjadi kunci utama untuk menganjakkan Orang Asli ke dalam arus perdana pembangunan negara. Menerusi program pembangunan sosial, kerajaan menumpukan kepada aspek pembangunan minda dan kesejahteraan umum keluarga. Pembangunan minda dan kesejahteraan umum keluarga inilah yang berjaya mendorong anak-anak Orang Asli yang hampir kesemuanya, 99.3 peratus, tinggal dalam ekosistem luar bandar ke alam pendidikan berkualiti, mendaftar di sekolah-sekolah di bandar, dan mendapat pendidikan terbaik di sekolah-sekolah berasrama penuh, sekolah teknik, institusi perguruan, pusat latihan kemahiran, kolej komuniti, politeknik, kolej universiti dan universiti⁴.

1 *Sejarah* dalam laman web rasmi Jabatan Hal Ehwal Orang Asli Malaysia <<http://www.jheoa.gov.my>> (16 November 2010).

2 *Ibid.*

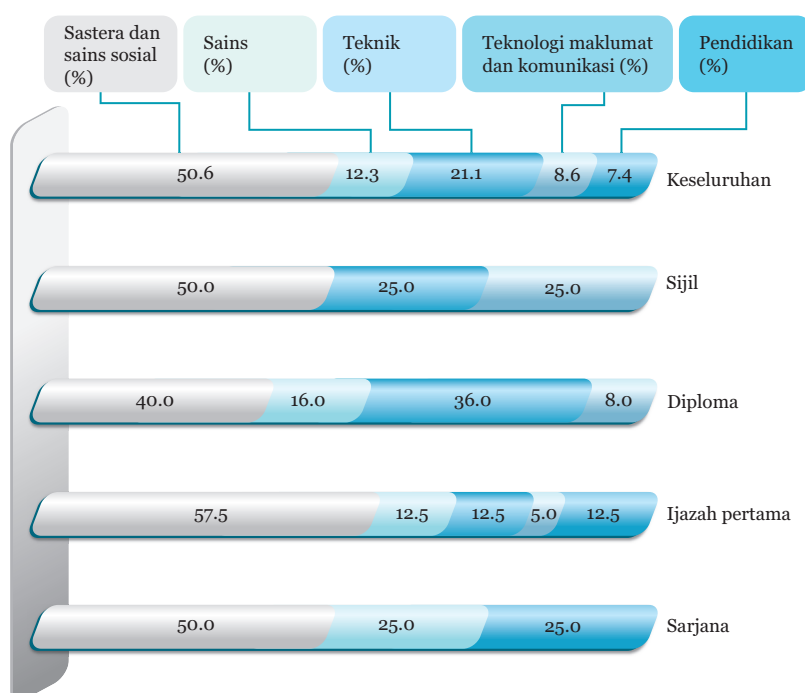
3 *Program Jabatan* dalam laman web rasmi Jabatan Hal Ehwal Orang Asli Malaysia <<http://www.jheoa.gov.my>> (16 November 2010).

4 *Program Jabatan* dalam laman web rasmi Jabatan Hal Ehwal Orang Asli Malaysia <<http://www.jheoa.gov.my>> (16 November 2010).

9 Graduan Orang Asli 2009

Pada tahun 2009, sejumlah 81 graduan Orang Asli melangkah keluar daripada IPT yang mengambil bahagian dalam kajian ini, menggenggam sarjana, sarjana muda, diploma dan sijil dalam bidang sastera dan sains sosial, sains, teknik, teknologi maklumat dan komunikasi, dan pendidikan. Mereka membentuk lapisan k-komuniti dalam kira-kira 141,230 penduduk Orang Asli di Malaysia dan menggalas cita-cita untuk melonjakkan masyarakat tersebut ke paras kemajuan Wawasan 2020.

9.1 Tinjauan Umum

Rajah 9.1a Taburan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian dan bidang pengajian utama, 2009.

- 9.1.1 Sebanyak 81 graduan Orang Asli, iaitu 19 lelaki dan 62 perempuan telah menyertai kajian pada tahun 2009. Mengikut pecahan institusi, 50 orang merupakan graduan IPTA, 10 IPTS, 13 politeknik dan lapan kolej komuniti. Lulusan ijazah pertama pula adalah seramai 40 orang, diikuti lulusan diploma 25 orang, sijil (12 orang) dan sarjana seramai 4 orang.
- 9.1.2 Dalam kalangan graduan ijazah pertama, 38 orang merupakan lulusan IPTA dan dua orang lulusan IPTS. Sebahagian besar daripada mereka, 23 orang, adalah graduan dalam bidang sastera dan sains sosial, diikuti lima graduan bagi setiap bidang, iaitu sains, teknik, dan pendidikan, dan dua graduan bidang teknologi maklumat dan komunikasi.
- 9.1.3 Manakala dalam kalangan 25 orang graduan berdiploma tersebut sembilan orang adalah lulusan IPTA, tujuh dari IPTS dan sembilan keluaran politeknik. Kelompok terbesar dalam kalangan graduan Orang Asli berdiploma ini ialah lulusan dalam bidang sastera dan sains sosial (10 orang). Selebihnya merupakan graduan bidang teknik (9 orang), bidang sains (4 orang) dan bidang teknologi maklumat dan komunikasi (2 orang).

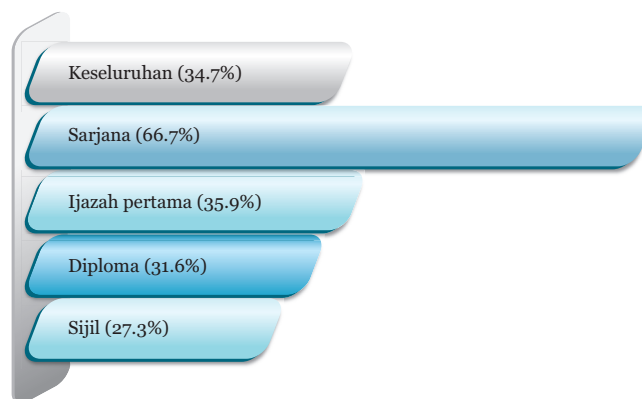
9 Graduan Orang Asli 2009

- 9.1.4 Dalam kelompok graduan bersijil pula, lapan orang adalah lulusan kolej komuniti dan empat orang pemegang sijil politeknik. Dari segi bidang pengajian utama, pemegang sijil dalam bidang sastera dan sains sosial adalah yang tertinggi iaitu enam orang. Selebihnya ialah pemegang sijil bidang teknik dan teknologi maklumat dan komunikasi, masing-masing tiga orang.

9.2 Status Pekerjaan

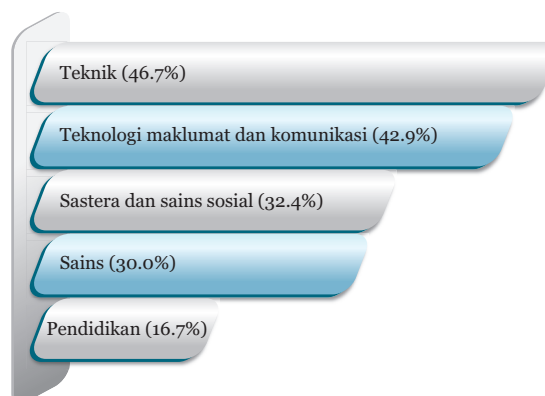
Kadar Bekerja

- 9.2.1 Status pekerjaan graduan Orang Asli menunjukkan 34.7 peratus menyatakan telah bekerja dan sebanyak 15.3 peratus sedang menunggu penempatan pekerjaan. Kadar bekerja ini lebih rendah daripada kadar bekerja keseluruhan responden (45.1 peratus).

Rajah 9.2a Kadar bekerja graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

- 9.2.2 Mengikut peringkat pengajian, kadar bekerja graduan sarjana adalah yang tertinggi, iaitu 66.7 peratus, diikuti oleh graduan ijazah pertama (35.9 peratus), lulusan diploma (31.6 peratus) dan lulusan sijil (27.3 peratus).

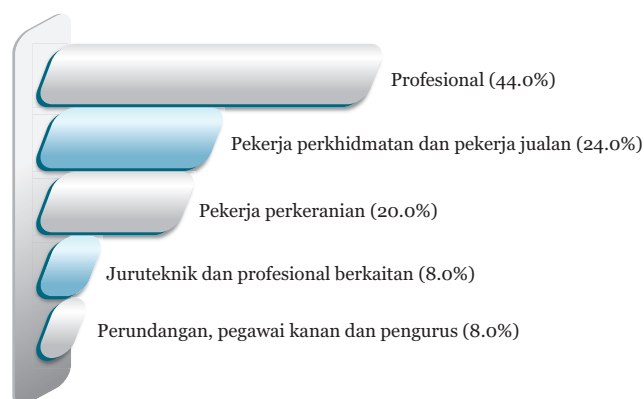

Rajah 9.2b Kadar bekerja graduan Orang Asli mengikut bidang pengajian utama, 2009.

9 Graduan Orang Asli 2009

9.2.3 Manakala tinjauan dari sudut bidang pengajian utama pula menunjukkan kadar bekerja adalah tinggi dalam bidang teknik (46.7 peratus), diikuti bidang teknologi maklumat dan komunikasi (42.9 peratus), bidang sastera dan sains sosial (32.4 peratus), sains (30.0 peratus) dan pendidikan (16.7 peratus).

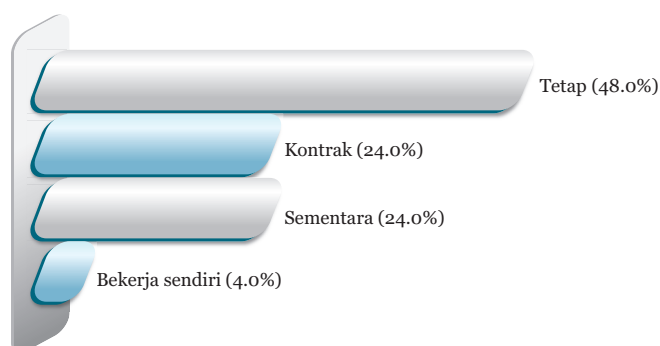
Kumpulan Pekerjaan

Rajah 9.2c Kumpulan pekerjaan graduan Orang Asli yang bekerja, 2009.

9.2.4 Dalam kalangan graduan Orang Asli yang bekerja itu, peratus tertinggi, 44.0 peratus, ialah dalam kumpulan profesional. Ini diikuti oleh kumpulan perkhidmatan dan jualan (24.0 peratus), pekerja perkeranian (20.0 peratus), juruteknik dan profesional berkaitan (8.0 peratus) dan 4.0 peratus yang bekerja dalam kumpulan perundangan, pegawai kanan dan pengurus.

Taraf Pekerjaan

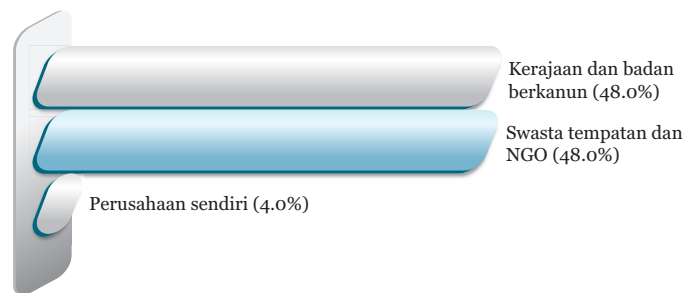

Rajah 9.2d Taraf pekerjaan graduan Orang Asli yang bekerja, 2009.

9.2.5 Penelitian dalam aspek taraf pekerjaan graduan Orang Asli yang bekerja pula mendapati 48.0 peratus mendapat pekerjaan bertaraf tetap, diikuti 24.0 peratus bekerja secara kontrak dan sementara, dan 4.0 peratus bekerja sendiri.

9.2.6 Dalam konteks taraf pekerjaan ini, peratus tertinggi yang mendapat pekerjaan tetap ialah lulusan sijil (66.7 peratus). Kedua tertinggi ialah graduan berijazah pertama (57.1 peratus), diikuti oleh graduan sarjana (50.0 peratus) dan lulusan diploma (16.7 peratus).

Sektor Pekerjaan dan Sektor Ekonomi

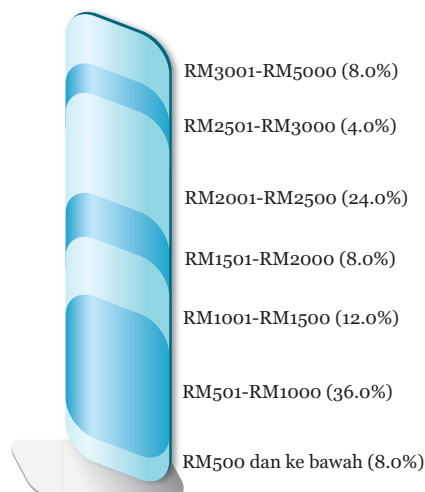

Rajah 9.2e Sektor pekerjaan graduan Orang Asli yang bekerja, 2009.

- 9.2.7 Manakala tinjauan mengikut sektor pekerjaan, didapati 48.0 peratus daripada mereka bekerja dalam sektor kerajaan dan badan berkanun, 48.0 peratus juga dalam sektor swasta tempatan dan NGO, dan selebihnya, 4.0 peratus, berkecimpung dalam perusahaan persendirian.
- 9.2.8 Dari sudut sektor ekonomi, tinjauan destinasi mendapati 88.0 peratus menyertai sektor perkhidmatan, sebanyak 8.0 peratus dalam sektor pembinaan dan 4.0 peratus dalam sektor pembuatan. Kumpulan terbesar, 48.0 peratus, ialah yang bekerja dalam subsektor pendidikan, kesihatan, kerja sosial dan perkhidmatan komuniti.

Pendapatan Bulanan

- 9.2.9 Secara keseluruhannya, peratus tertinggi (36.0 peratus) pendapatan bulanan graduan Orang Asli ialah dalam kumpulan RM501–RM1500, diikuti 24.0 peratus dalam kumpulan RM2001–RM2500 dan 12.0 peratus dalam kumpulan RM1001–RM1500.

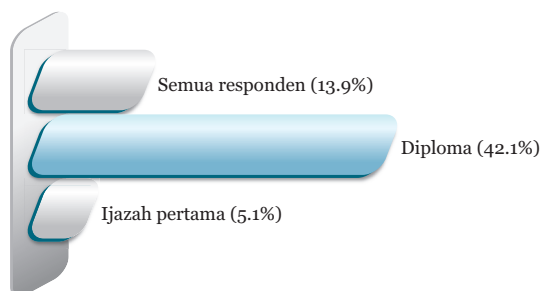
Rajah 9.2f Pendapatan bulanan graduan Orang Asli yang bekerja, 2009.

- 9.2.10 Dalam kalangan graduan Orang Asli lulusan ijazah pertama, peratus tertinggi (35.8 peratus) berada dalam kumpulan RM2001–RM2500. Bagi lulusan diploma, peratus tertinggi (66.7 peratus) ialah dalam kumpulan pendapatan bulanan RM501–RM1000.

9 Graduan Orang Asli 2009

9.3 Graduan Melanjutkan Pengajian

9.3.1 Sejumlah 10 orang atau 13.9 peratus daripada responden Orang Asli menyatakan sedang melanjutkan pengajian, iaitu lapan graduan diploma (42.1 peratus) dan dua graduan ijazah pertama (5.1 peratus).

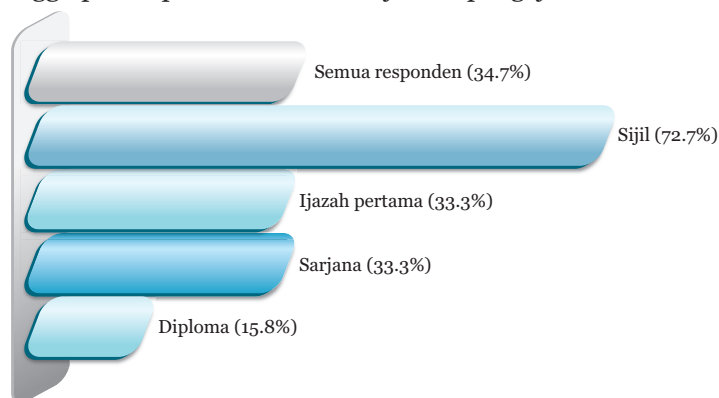

Rajah 9.3a Kadar melanjutkan pengajian graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

9.3.2 Sorotan mengikut bidang pengajian utama pula mendapati sebanyak 40.0 peratus lulusan bidang sains melanjutkan pengajian, diikuti lulusan bidang teknik (20.0 peratus) dan lulusan bidang sastera dan sains sosial (8.8 peratus).

9.4 Graduan Belum Bekerja

9.4.1 Sebanyak 34.7 peratus daripada responden Orang Asli menyatakan belum bekerja. Kadar ini mengatasi kadar belum bekerja keseluruhan responden (26.7 peratus). Majoritinya (80.0 peratus) memberitahu bahawa mereka sedang mencari pekerjaan dan 4.0 peratus menyatakan sedang menunggu penempatan untuk melanjutkan pengajian.

Rajah 9.4a Kadar belum bekerja graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

9.4.2 Dari sudut peringkat pengajian, sebanyak 72.7 peratus lulusan sijil menyatakan belum bekerja. Kadar belum bekerja dalam kalangan graduan sarjana dan graduan ijazah pertama ialah 33.3 peratus, manakala dalam kalangan graduan diploma ialah 15.8 peratus.

9.4.3 Sebanyak 50.0 peratus lulusan bidang sastera dan sains sosial menyatakan belum bekerja, diikuti bidang teknik, 33.3 peratus, teknologi maklumat dan komunikasi (28.6 peratus) dan lulusan bidang sains (10.0 peratus).

BAB 9 JADUAL

9 Graduan Orang Asli 2009

9.5 Senarai Jadual

Jadual 9.5.1:	Graduan Orang Asli mengikut IPT dan jantina, 2009.
Jadual 9.5.2:	Graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian dan jantina, 2009.
Jadual 9.5.3:	Graduan Orang Asli mengikut IPTA dan peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.4:	Graduan Orang Asli mengikut IPTS dan peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.5:	Graduan Orang Asli mengikut politeknik dan peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.6:	Graduan Orang Asli mengikut kolej komuniti dan peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.7:	Graduan Orang Asli mengikut bidang pengajian utama dan peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.8:	Graduan Orang Asli IPTA mengikut bidang pengajian, subbidang pengajian dan peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.9:	Graduan Orang Asli IPTS mengikut bidang, subbidang pengajian dan peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.10:	Status pekerjaan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.11:	Status pekerjaan graduan Orang Asli mengikut bidang pengajian utama, 2009.
Jadual 9.5.12:	Kumpulan pekerjaan utama graduan Orang asli mengikut peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.13:	Taraf pekerjaan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.14:	Sektor pekerjaan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.15:	Pendapatan bulanan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.16:	Sektor ekonomi graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.17:	Sebab belum bekerja graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.
Jadual 9.5.18:	Sebab belum bekerja graduan Orang Asli mengikut bidang pengajian utama, 2009.

9

Graduan Orang Asli 2009

Jadual 9.5.1: Graduan Orang Asli mengikut IPT dan jantina, 2009.

IPT	Lelaki		Perempuan		Jumlah		Nisbah (L:P)
	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	
IPTA	13	26.0	37	74.0	50	100	1 : 2.85
IPTS	2	20.0	8	80.0	10	100	1 : 4.00
Politeknik	3	23.1	10	76.9	13	100	1 : 3.33
Kolej Komuniti	1	12.5	7	87.5	8	100	1 : 7.00
Jumlah	19	23.5	62	76.5	81	100	1 : 3.26

Jadual 9.5.2: Graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian dan jantina, 2009.

Peringkat Pengajian	Lelaki		Perempuan		Jumlah	
	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
Sarjana	-	-	4	100	4	100
Ijazah Pertama	13	32.5	27	67.5	40	100
Diploma	5	20.0	20	80.0	25	100
Sijil	1	8.3	11	91.7	12	100
Jumlah	19	23.5	62	76.5	81	100

Jadual 9.5.3: Graduan Orang Asli mengikut IPTA dan peringkat pengajian, 2009.

IPTA	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Jumlah	
	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
UM	-	-	5	100	-	-	5	100
UKM	-	-	3	100	-	-	3	100
UPM	-	-	3	100	-	-	3	100
UiTM	1	5.6	9	50.0	8	44.4	18	100
USM	-	-	4	100	-	-	4	100
UTM	-	-	1	100	-	-	1	100
UUM	-	-	1	100	-	-	1	100
UNIMAS	1	100	-	-	-	-	1	100
UMS	-	-	7	100	-	-	7	100
UPSI	-	-	1	100	-	-	1	100
UTHM	1	50.0	1	50.0	-	-	2	100
UMT	-	-	1	100	-	-	1	100
UTeM	-	-	-	-	1	100	1	100
UMP	-	-	2	100	-	-	2	100
Jumlah	3	6.0	38	76.0	9	18.0	50	100

9

Graduan Orang Asli 2009

Jadual 9.5.4: Graduan Orang Asli mengikut IPTS dan peringkat pengajian, 2009.

IPTS	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Jumlah	
	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
SUN-U	-	-	-	-	1	100	1	100
OUM	1	33.3	2	66.7	-	-	3	100
UNITAR	-	-	-	-	1	100	1	100
MUCH	-	-	-	-	1	100	1	100
CYBERNETICS	-	-	-	-	2	100	2	100
IKIP	-	-	-	-	1	100	1	100
MCS	-	-	-	-	1	100	1	100
Jumlah	1	10.0	2	20.0	7	70.0	10	100

Jadual 9.5.5: Graduan Orang Asli mengikut politeknik dan peringkat pengajian, 2009.

Politeknik	Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
PSP	1	100	-	-	1	100
PUO	-	-	1	100	1	100
PSA	1	100	-	-	1	100
PPD	1	50.0	1	50.0	2	100
POLISAS	1	50.0	1	50.0	2	100
PMM	1	100	-	-	1	100
PSIS	-	-	1	100	1	100
PSAS	3	100	-	-	3	100
POLIMAS	1	100	-	-	1	100
Jumlah	9	69.2	4	30.8	13	100

Jadual 9.5.6: Graduan Orang Asli mengikut kolej komuniti dan peringkat pengajian, 2009.

Kolej Komuniti	Sijil	
	Bil.	(%)
KMT	1	100
KPS	2	100
KSM	1	100
KJP	3	100
KKL	1	100
Jumlah	8	100

9

Graduan Orang Asli 2009

Jadual 9.5.7: Graduan Orang Asli mengikut bidang pengajian utama dan peringkat pengajian, 2009.

Bidang Pengajian Utama	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
Sastera & Sains Sosial	2	50.0	23	57.5	10	40.0	6	50.0	41	50.6
Sains	1	25.0	5	12.5	4	16.0	-	-	10	12.3
Teknik	-	-	5	12.5	9	36.0	3	25.0	17	21.1
Teknologi Maklumat & Komunikasi	-	-	2	5.0	2	8.0	3	25.0	7	8.6
Pendidikan	1	25.0	5	12.5	-	-	-	-	6	7.4
Jumlah	4	100	40	100	25	100	12	100	81	100

Jadual 9.5.8: Graduan Orang Asli IPTA mengikut bidang pengajian, subbidang pengajian dan peringkat pengajian, 2009.

Bidang Pengajian Utama	Subbidang Pengajian	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Jumlah	
		Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
Sastera & Sains Sosial	Ekonomi	-	-	2	9.1	1	25.0	3	11.1
	Kewangan/ Perbankan/ Insuran/ Pelaburan/ Hartanah	-	-	1	4.5	-	-	1	3.7
	Kewartawanan & Komunikasi	-	-	3	13.6	-	-	3	11.1
	Pelancongan/Hospitaliti/ Makanan & Minuman	-	-	2	9.2	-	-	2	7.4
	Pengurusan Teknologi Pejabat/ Pengurusan Maklumat	-	-	-	-	2	50.0	2	7.4
	Pengurusan/Pengurusan Sumber Manusia	-	-	5	22.7	-	-	5	18.5
	Pentadbiran Perniagaan/ Perdagangan	1	100	-	-	1	25.0	2	7.4
	Perakaunan	-	-	1	4.5	-	-	1	3.7
	Sastera/ sains Sosial	-	-	7	31.8	-	-	7	25.9
	Seni Halus	-	-	1	4.6	-	-	1	3.7
Jumlah		1	100	22	100	4	100	27	100

9

Graduan Orang Asli 2009

Graduan Orang Asli IPTA mengikut bidang pengajian, subbidang pengajian dan peringkat pengajian, 2009. (*Sambungan*)

Bidang Pengajian Utama	Subbidang Pengajian	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Jumlah	
		Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
Sains	Kejururawatan/ Sains Kesihatan	1	100	-	-	-	-	1	11.1
	Pertanian/Perhutanan/ Perikanan/Alam Sekitar	-	-	2	40.0	-	-	2	22.2
	Perubatan	-	-	1	20.0	-	-	1	11.1
	Sains Gunaan	-	-	1	20.0	3	100	4	44.4
	Sains Sukan	-	-	1	20.0	-	-	1	11.2
	Jumlah	1	100	5	100	3	100	9	100
Teknik	Kejuruteraan Awam	-	-	2	40.0	-	-	2	28.6
	Kejuruteraan Elektrik/ Elektronik/Telekomunikasi	-	-	-	-	1	50.0	1	14.3
	Kejuruteraan Kimia	-	-	1	20.0	-	-	1	14.3
	Kejuruteraan Mekanikal/ Mekatronik	-	-	1	20.0	1	50.0	2	28.5
	Seni Bina/Bangunan/ Ukur Bahan/Ukur Tanah	-	-	1	20.0	-	-	1	14.3
	Jumlah	-	-	5	100	2	100	7	100
Teknologi Maklumat & Komunikasi	Reka Bentuk Komputer & Grafik	-	-	1	100	-	-	1	100
	Jumlah	-	-	1	100	-	-	1	100
Pendidikan	Pendidikan Matematik	-	-	1	20.0	-	-	1	16.7
	Pendidikan Sastera & Sains Sosial	-	-	3	60.0	-	-	3	50.0
	Pendidikan Sukan	-	-	1	20.0	-	-	1	16.7
	Pendidikan Teknik & Vokasional	1	100	-	-	-	-	1	16.6
	Jumlah	1	100	5	100	-	-	6	100

9

Graduan Orang Asli 2009

Jadual 9.5.9: Graduan Orang Asli IPTS mengikut bidang, subbidang pengajian dan peringkat pengajian, 2009.

Bidang Pengajian Utama	Subbidang Pengajian	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Jumlah	
		Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)	Bil.	(%)
Sastera & Sains Sosial	Pelancongan/Hospitaliti/Makanan & Minuman	-	-	-	-	1	25.0	1	16.7
	Pengurusan Teknologi Pejabat/Pengurusan Maklumat	-	-	-	-	1	25.0	1	16.7
	Pentadbiran Perniagaan/Perdagangan	1	100	1	100	2	50.0	4	66.6
	Jumlah	1	100	1	100	4	100	6	100
Sains	Farmasi	-	-	-	-	1	100	1	100
	Jumlah	-	-	-	-	1	100	1	100
Teknologi Maklumat & Komunikasi	Teknologi Maklumat & Lain-lain	-	-	1	100	2	100	3	100
	Jumlah	-	-	1	100	2	100	3	100

Jadual 9.5.10: Status pekerjaan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

Peringkat Pengajian	Bekerja		Melanjutkan Pengajian		Meningkatkan Kemahiran		Menunggu Penempatan Pekerjaan		Belum Bekerja		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sarjana	2	66.7	-	-	-	-	-	-	1	33.3	3	100
Ijazah Pertama	14	35.9	2	5.1	1	2.6	9	23.1	13	33.3	39	100
Diploma	6	31.6	8	42.1	-	-	2	10.5	3	15.8	19	100
Sijil	3	27.3	-	-	-	-	-	-	8	72.7	11	100
Jumlah	25	34.7	10	13.9	1	1.4	11	15.3	25	34.7	72	100

Jadual 9.5.11: Status pekerjaan graduan Orang Asli mengikut bidang pengajian utama, 2009.

Bidang Pengajian Utama	Bekerja		Melanjutkan Pengajian		Meningkatkan Kemahiran		Menunggu Penempatan Pekerjaan		Belum Bekerja		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sastera & Sains Sosial	11	32.4	3	8.8	-	-	3	8.8	17	50.0	34	100
Sains	3	30.0	4	40.0	1	10.0	1	10.0	1	10.0	10	100
Teknik	7	46.7	3	20.0	-	-	-	-	5	33.3	15	100
Teknologi Maklumat & Komunikasi	3	42.9	-	-	-	-	2	28.5	2	28.6	7	100
Pendidikan	1	16.7	-	-	-	-	5	83.3	-	-	6	100
Jumlah	25	34.7	10	13.9	1	1.4	11	15.3	25	34.7	72	100

Jadual 9.5.12: Kumpulan pekerjaan utama graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

Kumpulan Pekerjaan Utama	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Perundangan, Pegawai Kanan & Pengurus	-	-	1	7.1	-	-	-	-	1	4.0
Profesional	2	100	8	57.2	1	16.7	-	-	11	44.0
Juruteknik & Profesional Berkaitan	-	-	-	-	1	16.7	1	33.3	2	8.0
Pekerja Perkeranian	-	-	3	21.4	1	16.7	1	33.3	5	20.0
Pekerja Perkhidmatan & Jualan	-	-	2	14.3	3	49.9	1	33.3	6	24.0
Jumlah	2	100	14	100	6	100	3	100	25	100

9

Graduan Orang Asli 2009

Jadual 9.5.13: Taraf pekerjaan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

Taraf Pekerjaan	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Tetap	1	50.0	8	57.1	1	16.7	2	66.7	12	48.0
Kontrak	1	50.0	2	14.3	2	33.3	1	33.3	6	24.0
Sementara	-	-	3	21.4	3	50.0	-	-	6	24.0
Bekerja Sendiri	-	-	1	7.2	-	-	-	-	1	4.0
Jumlah	2	100	14	100	6	100	3	100	25	100

Jadual 9.5.14: Sektor pekerjaan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

Sektor Pekerjaan	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Kerajaan	2	100	6	42.9	1	16.7	1	33.3	10	40.0
Badan Berkanun	-	-	2	14.3	-	-	-	-	2	8.0
Swasta Tempatan	-	-	5	35.7	4	66.6	2	66.7	11	44.0
Perusahaan Sendiri	-	-	1	7.1	-	-	-	-	1	4.0
NGO	-	-	-	-	1	16.7	-	-	1	4.0
Jumlah	2	100	14	100	6	100	3	100	25	100

Jadual 9.5.15: Pendapatan bulanan graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

Pendapatan Bulanan	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
RM500 dan ke bawah	-	-	2	14.3	-	-	-	-	2	8.0
RM501-RM1000	-	-	2	14.3	4	66.7	3	100	9	36.0
RM1001-RM1500	-	-	1	7.1	2	33.3	-	-	3	12.0
RM1501-RM2000	-	-	2	14.3	-	-	-	-	2	8.0
RM2001-RM2500	1	50.0	5	35.8	-	-	-	-	6	24.0
RM2501-RM3000	-	-	1	7.1	-	-	-	-	1	4.0
RM3001-RM5000	1	50.0	1	7.1	-	-	-	-	2	8.0
Jumlah	2	100	14	100	6	100	3	100	25	100

9

Graduan Orang Asli 2009

Jadual 9.5.16: Sektor ekonomi graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

Sektor Ekonomi	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Pembuatan	-	-	-	-	-	-	1	33.3	1	4.0
Pembinaan	-	-	1	7.1	1	16.7	-	-	2	8.0
Perkhidmatan: Perdagangan Jual Borong & Jual Runcit	-	-	1	7.1	2	33.2	1	33.3	4	16.0
Pengangkutan, Penyimpanan & Komunikasi	-	-	-	-	1	16.7	-	-	1	4.0
Aktiviti Harta Tanah, Penyewaan & Perniagaan	-	-	1	7.1	-	-	-	-	1	4.0
Pentadbiran Awam & Pertahanan, Keselamatan Sosial Wajib	-	-	3	21.4	-	-	1	33.3	4	16.0
Pendidikan	1	50.0	5	35.8	1	16.7	-	-	7	28.0
Kesihatan & Kerja Sosial	1	50.0	2	14.3	1	16.7	-	-	4	16.0
Aktiviti Perkhidmatan Komuniti, Sosial & Persendirian Lain	-	-	1	7.1	-	-	-	-	1	4.0
Jumlah	2	100	14	100	6	100	3	100	25	100

Jadual 9.5.17: Sebab belum bekerja graduan Orang Asli mengikut peringkat pengajian, 2009.

Sebab Belum Bekerja	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sedang Mencari Pekerjaan	1	100	11	84.6	2	66.7	6	75.0	20	80.0
Kerja Yang Ditawarkan Tidak Sesuai	-	-	1	7.7	-	-	-	-	1	4.0
Kurang Keyakinan Diri Untuk Memasuki Dunia Pekerjaan	-	-	1	7.7	-	-	-	-	1	4.0
Memilih Untuk Tidak Bekerja	-	-	-	-	-	-	1	12.5	1	4.0
Ingin Berehat	-	-	-	-	-	-	1	12.5	1	4.0
Menunggu Penempatan Melanjutkan Pengajian	-	-	-	-	1	33.3	-	-	1	4.0
Jumlah	1	100	13	100	3	100	8	100	25	100

9 Graduan Orang Asli 2009

Jadual 9.5.18: Sebab belum bekerja graduan Orang Asli mengikut bidang pengajian utama, 2009.

Sebab Belum Bekerja	Sarjana		Ijazah Pertama		Diploma		Sijil		Jumlah	
	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%	Bil.	%
Sedang Mencari Pekerjaan	14	82.3	-	-	5	100	1	50.0	20	80.0
Kerja yang Ditawarkan Tidak Sesuai	-	-	1	100	-	-	-	-	1	4.0
Kurang Keyakinan Diri Untuk Memasuki Dunia Pekerjaan	1	5.9	-	-	-	-	-	-	1	4.0
Memilih Untuk Tidak Bekerja	1	5.9	-	-	-	-	-	-	1	4.0
Ingin Berehat	-	-	-	-	-	-	1	50.0	1	4.0
Menunggu Penempatan Melanjutkan Pengajian	1	5.9	-	-	-	-	-	-	1	4.0
Jumlah	17	100	1	100	5	100	2	100	25	100